

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9CoCsp/44/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7923201074
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7923201074.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Aleny Mikovej, v právnom spore žalobcov: 1. Okresné stavebné bytové družstvo Trebišov, Trebišov, Pribinova 2, IČO: 00 175 056 a 2. A. B., C. D., okres E., B. C. XX, nar. XX.X.XXXX, zást. oboch advokátka JUDr. Valéria Vassová, Trebišov, Pribinova 2, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zást. Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., Košice, Bočná 10, IČO: 36 863 017, za ktorého ako konateľ koná advokát Mgr. Marek Dubovský, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov č. k. 17Csp/50/2023 - 111 zo 14. apríla 2023

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov ako súd prvej inštancie (ďalej aj len ako „súd“) uznesením označeným v záhlaví nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil, aby do právoplatného skončenia konania vo veci samej tento sa zdržal výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k bytu vo výroku uznesenia individualizovanému údajmi podľa zápisu v katastri nehnuteľnosti spolu s podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu (I. výrok).

2. Vychádzajúc z návrhu žalobcov a ním predložených listinných dôkazov, citujúc ustanovenia §§324 a nasl. CSP o neodkladných opatreniach uzavrel, že žalobcovia výpisom z LV č. XXXX, k. ú. C. D. a osvedčením o vykonaní dobrovoľnej dražby zo 16.10.2018 preukázali, že na nariadení neodkladného opatrenia majú naliehavý právny záujem, t. j. že je daná potreba, či nutnosť dočasnej úpravy pomerov podľa §325 ods. 1 CSP z dôvodu, že vykonaním dobrovoľnej dražby, ktorá na návrh žalovaného a po úkonoch vykonaných dražobnou spoločnosťou evidentne sa má uskutočniť, čím by mohlo dôjsť k zmene vlastníckych vzťahov a k nezvratnému stavu, kedy žalobca 1 ako vlastník nehnuteľnosti o túto v dôsledku dražby by prišiel. Mal za to, že žalobcovia preukázali aj existenciu právnych vzťahov medzi stranami, ako aj to, že tieto vyžadujú bezodkladnú úpravu pomerov. Žalobca 1 v katastri nehnuteľností na príslušnom liste vlastníctva nesporne je zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto neodkladného opatrenia, z ktorého zároveň je zrejmé, že táto ako ťarchou je zaťažená záložným právom. V 23. a 24. odsekoch svojho odôvodnenia vyslovil, že „...nie je však jasné, že záložným veriteľom je žalovaný, ako ani to, že jeho záložné právo v dôsledku nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom 1 ako zákonného záložného práva prostredníctvom dražby trvá, čo“ podľa súdu „nasvedčuje tomu, že žalovaný neoprávneným výkonom záložného práva by mohol scudzit' majetok, ku ktorému nemá žiadne vecné právo.“ Návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia z týchto dôvodov vyhovel majú za to, že „dražba, resp. prípadný predaj nehnuteľností za daných okolností nie je nevyhnutným a primeraným prostriedkom na dosiahnutie cieľa“ zároveň konštatujúc, že „za súčasnej situácie žalobcov odloženie dražby nemôže spôsobiť neprimeranú ujmu ani žalovanému I“.

3. Vzhľadom na to, že nariadeným neodkladným opatrením procesnú ochranu žalobcom poskytol pred začatím konania vo veci samej a zároveň majú za to, že dotknutý vzťah strán s konečnou platnosťou

bude vyriešený v konaní vo veci samej, v súlade s ustanovením §336 CSP žalobcom uložil, aby proti žalovanému do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia na príslušnom súde podali žalobu o určenie neexistencie záložného práva viaznuceho v prospech žalovaného na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu 1 (II. výrok) a súčasne určil, že neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej (§330 ods. 1 CSP).

4. Rozhodnutie o trovách konania (III. výrok) odôvodnil zásadou úspechu strany v konaní zakotvenou v §255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto uzneseniu žalovaný podáva rozsiahle odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie zmenil a návrh žalobcov zamietol v celom rozsahu. Predovšetkým namieta, že (i) v danom prípade neodkladné opatrenie bolo nariadené bez toho, aby žalobcovia tvrdili či osvedčili akúkoľvek právne relevantnú skutočnosť na osvedčenie či už pravdepodobnosti ich „nároku“, ktorému súd poskytol ochranu alebo ktorá by mala byť dôvodom neexistencie záložného práva žalovaného. Toto jeho právo na príslušnom liste vlastníctva (LV č. XXXX, k. ú. C. D.) v katastri nehnuteľností pritom riadne je zapísané, navyše ide o údaj katastra o práve k nehnuteľnosti v zmysle §70 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. hodnoverný a záväzný, ak sa nepreukáže opak, pričom žalobcovia v danom prípade žiaden opak nielenže nepreukázali, ale dokonca ani len netvrdili žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplýval iný právny záver, než ten, ktorý je predmetom zápisu v katastri nehnuteľností o záložnom práve odvolateľa.

6. Pokiaľ žalobcovia či už spochybňujú platnosť záložnej zmluvy alebo dôvodom údajnej neexistencie záložného práva odvolateľa má byť neskorší zánik tohto jeho práva, (ii) so zreteľom na požiadavku ustanovenú v §132 ods. 2 CSP namieta, že ich povinnosťou bolo takéto tvrdenia uviesť v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, čo v danom prípade sa nestalo. Z hmotnoprávneho postavenia žalobkyne 2 podľa odvolateľa pritom je úplne zrejmé, že (iii) v prípadnom spore o určenie (ne)existencie záložného práva, tejto nesvedčí žiadna vecná legitímácia.

7. Zlyhanie súdu prvej inštancie odvolateľ vzhliadol aj v rezignácii súdu (iv) aspoň na stručné popísanie konkrétnych skutočností, v ktorých tento vzhliadol naplnenie požiadavky aspoň pravdepodobného práva v hypotéze relevantnej procesnoprávnej normy, ako aj (v) na zohľadnenie dlhotrvajúcej bezdôvodnej pasivity (u žalobcu 1 cez štyri roky, u žalobkyne 2 takmer osemnásť rokov), čo už samo o sebe vylučuje naliehavosť poskytnutia súdnej ochrany formou neodkladného opatrenia; pokiaľ súd pri rozhodovaní o tomto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia opomenul odôvodniť splnenie niektorej z podmienok (znakov) obsiahnutých v hypotéze príslušnej právnej normy, ktoré musia byť splnené súčasne, namieta, že (vi) ide o nedostatočne vyloženú a zdôvodnenú právnu argumentáciu, resp. nedostatočne zdôvodnené subsumovanie skutkového stavu pod právnu normu.

8. Ďalej s poukazom na nespochybniteľnú legislatívnu realitu, že zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v §21 ods. 2 a §33 ods. 2, veta druhá a tretia, explicitne upravuje silné a účinné garancie pre zvrátenie dražobného procesu, či jeho parciálnych dôsledkov, ak by nimi došlo k zásahu do práv vlastníka predmetu dražby, odvolateľ napokon (vii) nesúhlasí ani s tým, ako súd prvej inštancie sa vysporiadal s existujúcou hrozbou ireverzibilného stavu ako ďalšieho zásadného predpokladu poskytnutia navrhovanej neodkladnej ochrany; proti uzneseniu sa bráni preto aj tvrdením, že (viii) žalobcovia vonkoncom nie sú odkázaní na neodkladné opatrenie ako na jediný prostriedok nápravy, ani nehrozí žiaden ireverzibilný stav, čo podľa neho vylučuje existenciu potreby neodkladnej úpravy pomerov ako jedného z nevyhnutných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia.

9. Žalobcovia v spoločnom vyjadrení k odvolaniu navrhujú, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil, dôvody odvolania považujú za právne nedôvodné. Zastávajú názor, že už len samotný vstup orgánov činných v trestnom konaní ako právne významná skutočnosť, ku ktorej vo vzťahu k žalovanému došlo, je dôvodom na potvrdenie napadnutého uznesenia. Skutočnosti medzi stranami sporné budú pritom predmetom ďalšieho dokazovania, a to aj na základe výsledkov trestného konania.

10. Odvolateľ, ktorého zástupcovi vyjadrenie protistrany k jeho odvolaniu bolo doručené 9.6.2023, nevyužil svoje zákonné právo a odvolaciu repliku vo veci nepodal. Žiadna zo strán ďalšie podanie vo veci neurobila.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, bez nariadenia pojednávania preskúmal

napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo (§§34 a 355 a nasl. CSP o odvolaní) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť.

12. Neodkladné opatrenie slúži k bezodkladnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv strany sporu a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Ten, kto navrhuje nariadiť neodkladné opatrenie, kumulatívne musí aspoň osvedčiť (nie nevyhnutne preukázať) skutočnosti odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia (nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana) a je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie každú jednotlivo, ako aj v ich vzájomných súvislostiach, pričom ich posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich. Hoci v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia dokazovanie spravidla sa nevykonáva, súd ani v tomto štádiu konania nie je zbavený povinnosti v odôvodnení svojho rozhodnutia jednoznačne presvedčiť a zrozumiteľne uviesť, ako dospel k záveru, že právo žalobcu v danom prípade je aspoň osvedčené, a to po zohľadnení všetkých právne významných skutočností. Odôvodnenie rozhodnutia súdu aj o neodkladnom opatrení musí spĺňať v §220 ods. 2 CSP ustanovené požiadavky, t. j. súd je povinný jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za osvedčené/preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Dbá tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Rozhodnutie je nepreskúmateľné, ak pre jeho nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov v jeho odôvodnení nie je možné zistiť, ako súd dospel k záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ako dospel k samotnému rozhodnutiu v danej veci, čo v. v. rozhodnutím dotknutej strane sporu nedovoľuje brániť sa proti takémuto rozhodnutiu právne relevantným odvolaním.

13. V danom prípade súdom prvej inštancie prijaté závery, pre ktoré tento návrhu vyhovel, sú vyjadrené v 23. a 24. odseku odôvodnenia napadnutého uznesenia (odvolacím súdom tu zhora v 2. odseku reprodukované v úvodzovkách). Konkrétne právne významné skutkové okolnosti daného prípadu, ako ani právne úvahy, ktoré k prijatiu týchto záverov viedli, z odôvodnenia napadnutého uznesenia však nijako nevyplývajú, tieto nemožno zistiť. Rozhodol bez toho, aby akokoľvek vysvetlil, na základe akých zistení a úvah dospel či už k záveru, že žalobcovia, a to vzhľadom na ich rozdielne hmotnoprávne postavenia každý z nich samostatne, osvedčili pravdepodobnosť svojho nároku, ktorému sa má poskytnúť súdna ochrana navrhovaným neodkladným opatrením a prečo napriek hodnovernému a záväznému údaju katastra o záložnom práve žalovaného k dotknutým nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu 1 pripustil pochybnosti, či žalovaný (nie) je záložným veriteľom, resp. prečo samotné nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam žalobcom 1 opodstatňuje pochybnosti o (ďalšom) trvaní tohto podľa žalobcov sporného záložného práva žalovaného; a rovnako nevysvetlil ani to, aké sú, v čom spočívajú tie „dané okolnosti“, za ktorých prípadný predaj dotknutých nehnuteľností nie je nevyhnutným a primeraným prostriedkom na dosiahnutie cieľa a prečo. Odpovede na nastolené otázky ostali preto v rovine dohadov, a to tak pre strany, ako aj pre odvolací súd v odvolacom konaní, ktorý v rámci žalovaným ako odvolateľom iniciovaného odvolacieho konania nemôže preto vecne preskúmať (ne)správnosť napadnutého, pre vytknuté nedostatky arbitrárneho rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie vo výroku I. a v závisiacom výroku II. musel preto postupom podľa §389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. V tomto ďalšom konaní, keď súd prvej inštancie bude znova rozhodovať, bude mať na zreteli, že procesnú zodpovednosť za to, že v návrhu tvrdené skutočnosti v danom prípade o nepeňažnom nároku sú aspoň osvedčené, t. j. že sa javia aspoň pravdepodobnými, nesie navrhovateľ neodkladného opatrenia, pričom v prípade plurality žalobcov s rozdielnym hmotnoprávnym postavením u každého z nich, ako je to aj v danom prípade, hmotnoprávne i procesnoprávne podmienky pre vyhoviecie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musia byť osvedčované, posudzované a pot. aj odôvodňované u každého z nich inými dôvodmi, vždy však presvedčivo, aplikujúc priliehavé najmä hmotnoprávne ustanovenia hmotnoprávneho právneho predpisu, ktoré sa líšia od prípadu k prípadu, kým procesnoprávne sú aplikované spravidla ustanovenia §324 a nasl. CSP.

15. Nové rozhodnutie o uplatnenom návrhu zároveň stručne, jasne, ale pritom dostatočne presvedčivo odôvodní spôsobom neprípúšťajúcim pochybnosti o tom, ako dospel ku svojim skutkovým i právnym záverom, že žalobcovia (ne)osvedčili nielen ohrozenie práva, ale aj jeho danosť a prečo o návrhu

rozhodol tak, ako rozhodol. V odôvodnení svojho rozhodnutia pritom sa vysporiada so všetkými relevantnými odvolacími námietkami žalovaného, ako tieto odvolacím súdom tu zhora v 5. – 8. odsekoch pod (i) až (viii) sú reprodukované, ako aj s prípadnými ďalšími podstatnými tvrdeniami oboch sporových strán uplatnenými v konaní.

16. Závisiaci výrok o trovách konania bolo potrebné zrušiť postupom podľa §389 ods. 1 písm. d) CSP z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie nebolo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, o nároku na náhradu trov konania v danom prípade nebolo preto potrebné rozhodnúť (§262 ods. 1 CSP, a contrario).

17. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie **n i e** je prípustné.